

Súd: Okresný súd Žilina
Spisová značka: 9P/189/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5117225964
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 10. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Branislav Lečko, PhD.
ECLI: ECLI:SK:OSZA:2018:5117225964.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Žilina, v konaní pred sudcom JUDr. Branislavom Lečkom, PhD., vo veci starostlivosti o maloletú F. T., nar. XX. XX. XXXX a maloletého F. T., nar. XX. 7. XXXX, trvalé bydlisko Q., Ul. A. č. XXX, občanov Slovenskej republiky, zastúpených procesným - kolíznym opatrovníkom - Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Žilina, deti matky Z. F. T., nar. XX. 5. XXXX, trvalé bydlisko Q., Ul. A. č. XXX, občianky Slovenskej republiky, právne zastúpenej Advokátskou kanceláriou ADVOKÁT ADRIANA HRDINOVÁ, s.r.o., so sídlom Žilina, Ul. V. Spanyola č. 1726/13, IČO: 47245841 a otca Q. T., nar. 4. 7. XXXX, trvalé bydlisko mesto T., prechodné bydlisko mesto H., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v Ústave na výkon väzby a výkon trestu odňatia slobody Žilina, Hlboká cesta č. 21, IČO: 738352, právne zastúpeného Advokátskou kanceláriou Bednářová & Hodoňová, združenie so sídlom v Žiline, Mariánske námestie č. 31 IČO: 42224501, o návrhu otca na dočasné zníženie výživného pre maloleté deti a návrhu matky zákaz styku otca s maloletými deťmi, na pojednávaní konanom na Okresnom súde Žilina dňa 26. 10. 2018, takto

rozhodol:

I. Súd návrh otca Q. T., nar. 4. 7. XXXX, zo dňa XX. 2. XXXX, ktorý bol doručený Okresnému súdu Žilina dňa 14. 2. 2018, na zníženie výživného pre maloletú Laru T., nar. XX. XX. XXXX a maloletého F. T., nar. XX. 7. XXXX,
z a m i e t a .

II. Súd návrh matky Mgr. F. T., nar. XX. 5. XXXX, zo dňa 3. 4. 2018, ktorý bol doručený Okresnému súdu Žilina dňa 6. 4. 2018, na zákaz styku otca Romana T., nar. 4. 7. XXXX s maloletou F. T., nar. XX. XX. XXXX a maloletým F. T., nar. XX. 7. XXXX,
z a m i e t a .

III. Žiaden z účastníkov konania n e m á nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Podaním zo dňa 12. 2. 2018, ktoré bolo doručené Okresnému súdu Žilina dňa 14. 8. 2018, sa otec maloletého dieťaťa domáhal „dočasného“ zníženia výživného pre maloleté deti na sumu 30% zo sumy životného minima pre nepľnoleté nezaopatrované dieťa.

2. Návrh odôvodnil tým, že sa nachádza vo vyšetrovacej väzbe, nemá žiadny príjem. Nemá možnosť prispievať na obidve deti sumou 230 EUR mesačne.

3. Podaním zo dňa 3. 4. 2018, ktoré bolo doručené Okresnému súdu Žilina dňa 6. 4. 2018 sa matka domáhala toho, aby súd zakázal otcovi styk s maloletými deťmi.

4. Návrh odôvodnila najmä tým, že otec si doteraz nedokázal vybudovať s deťmi vzťah, založený na láske a dôvere. Deti sa s otcom stretávať nechcú, majú z neho strach. Popísala priebeh šiestich stretnutí otca s deťmi v roku 2017. Poukázala aj na to, že otec bol vo väzbe, z dôvodu opakovaného spáchania trestného činu pod vplyvom návykovej látky. Otec sa správa spoločensky protiprávne a neakceptovateľne a nie je príkladom a vzorom pre deti. Deti by mohli byť ohrozované na zdraví a živote, čo matka nemôže akceptovať.

5. Otec v písomnom vyjadrení zo dňa 22. 4. 2018 navrhol návrh matky na zákaz styku s maloletými deťmi zamietnuť. Tvrdenia matky v návrhu sú klamlivé. Neumožňuje mu plnohodnotné stretávanie sa s deťmi. Preto podal na súd aj návrh na výkon súdneho rozhodnutia. Matka u detí vyvolala syndróm zavrhnutého rodiča.

6. Matka v písomnom vyjadrení zo dňa 3. 4. 2018 navrhla návrh otca na zníženie výživného pre maloleté deti zamietnuť.

7. Na pojednávaní konanom na Okresnom súde Žilina dňa 4. 6. 2018 spojil obidva návrhy do spoločného konania.

8. Matka navrhla návrh otca na zníženie výživného zamietnuť. Poukázala na to, že o syna z druhého manželstva sa stará lepšie, platí mu poisťku, kupuje mu oblečenie a darčeky. Otec sa o syna vôbec nestará a nič mu nekupuje.

9. Právna zástupkyňa otca na pojednávaní navrhla znížiť výživné pre obidve maloleté deti na sumu 30% zo sumy životného minima pre neplnoleté nezaopatrené dieťa, od podania návrhu. Návrh matky na zákaz styku otca s deťmi navrhla zamietnuť.

10. Otec vo výpovedi na pojednávaní k návrhu na zníženie výživného pre mal. deti uviedol nasledovné skutočnosti:

Od mája 2017, kedy bolo určené výživné pre maloletú F. vo výške 130 EUR a Lea vo výške 100 EUR mesačne došlo k nasledovným zmenám na jeho strane:

V čase keď sa určovalo výživné 130 EUR a 100 EUR mesačne, bol zamestnaný na dohodu, skenoval poštové zásielky a mal vtedy mesačný príjem 230 EUR. V máji 2017 býval u rodičov v Žiline. Takéto výživné platil do októbra 2017. Takýto príjem mal do októbra 2017, kedy bol zadržaný a vzatý do vyšetrovacej väzby v súvislosti s trestným činom, keď šoféroval pod vplyvom alkoholu, resp. odmietol dychovú skúšku na alkohol. Vo firme, v ktorej pracoval, nesúhlasil s obchodnou politikou zamestnávateľa, takže túto dohodu ukončil formou dohody v 10/2017. Bol zle vyplácaný, ako aj ostatní zamestnanci. Následne bol vzatý do väzby. Vo väzbe bol do mája alebo do júna 2018. V tomto trestnom konaní bol vydaný trestný rozkaz a bol mu uložený úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 6 mesiacov, a to pre trestný čin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky. Po prepustení si hľadal prácu. Dňa 20.5.2018 sa zaevidoval na úrade práce ako uchádzač o zamestnanie. Nárok na dávku v nezamestnanosti nemal. Nepoberal ani sociálne dávky. Počas tohto obdobia brigádoval a takto si priemerne mesačne zarobil asi 100 EUR. V súčasnosti býva v Nitre ale viac k tejto skutočnosti nič neuviedol. Mesačné výdavky na bývanie má asi 120 EUR, na stravu 80 EUR, hygienické a iné základné potreby 20 EUR, mobil 7 EUR, iné osobné výdavky nemá. Je vlastníkom starého motorového vozidla značky Volvo. Toto auto nepoužíva, pretože nemá vodičský preukaz. Iný majetok nemá. Zdravotný stav má priemerný. Zníženú pracovnú schopnosť nemá. Má vyštudované stredné odborné učilište s maturitou, chladiarenský mechanik. Po vykonaní základnej vojenskej služby dva roky v tejto oblasti aj pracoval. Potom 7 rokov vykonával obchodného zástupcu, následne si založil živnosť a mal veľkoobchod na tabakové výrobky. Takto podnikal do roku 2013, kedy ho opustila manželka s deťmi. Živnosť prerušil a je naďalej prerušená. Nemal vtedy motiváciu. V súčasnosti mu nikto nepožičiava peniaze. Iný príjem okrem brigády nemá.

Na otázku sudcu, z čoho otec uhrádza vyššie výdavky, ako sú jeho deklarované príjmy, otec uviedol, že si nájde brigádu. Žije v spoločnej domácnosti s niekým, koho odmietol konkretizovať. Tento človek mu zabezpečuje napríklad stravu a dáva mu mesačne 100 EUR, ktoré zarobí.

Od predchádzajúceho rozhodnutia o výške výživného sa zmenilo to, že nemá z čoho platiť spolu výživné 230 EUR mesačne. Ak by mal platiť takúto sumu, to priamo navádza na páchanie trestného činu. Voči rozsudku z mája 2017, ktorým bolo naposledy určené výživné sa neodvolal, pretože si myslel, že keď bude určené takéto výživné, tak sa bude môcť stretávať aj s deťmi, k čomu nedochádza. S deťmi sa tento rok nestretol. Minulý rok sa s nimi stretol raz až dva krát.

Na otázku sudcu, z čoho platil do októbra 2017 výživné pre obidve deti 230 EUR, keď jeho príjem dosahoval približne rovnakú sumu, otec uviedol, že to čo zarobil, zaplatil výživné a podporovali ho vtedy rodičia.

Dlhy nemá, ale požičiaval si napríklad na pohonné hmoty, napríklad rodičia alebo známi mu peniaze darovali. Je na ňom, aby si peniaze zabezpečil, bude si ich vedieť zabezpečiť, bude sa snažiť, pokiaľ si matka bude plniť svoje povinnosti, čo sa týka styku s deťmi.

Na úrade práce mu boli ponúknuté 4 práce. Boli to práce na hrade Lietava, záhradník a podobne. Boli to ťažké práce. Zamestnávateľ sa ho pýtal na Hrade Lietava, či môže dvíhať ťažké bremená, a keď povedal, že nie, tak ho nezamestnali. Iniciatívne si hľadá zamestnanie, ale žiadosť o prijatie do pracovného pomeru nemá k dispozícii.

Aktuálne je vo výkone trestu odňatia slobody vo výmere 8 mesiacov a nie je pracovne zaradený. Nemá žiaden príjem.

11. Právna zástupkyňa matky na pojednávaní navrhla návrh otca na zníženie výživného pre maloleté deti zamietnuť a navrhla zakázať styk otca s maloletými deťmi. Poukázala na skutočnosti, ktoré sú uvedené v písomnom návrhu.

12. Matka vo výpovedi na pojednávaní uviedla, že stále je zamestnaná ako učiteľka na základnej škole, roku 2017 s čistým príjmom cca 800 EUR a tento rok asi 900 EUR, takže sa jej zvýšil príjem asi o 100 EUR mesačne od poslednej úpravy výživného. Keďže otec neplatil výživné, musela si dorábať kreditové štúdiá a vypracovať atestačnú prácu v roku 2017. Mala s tým aj výdavky na cestovné a na štúdium asi 100 EUR. K iným zmenám u nej nedošlo. Naposledy obdržala od otca výživné 230 EUR na obidve deti v októbri 2017 a potom už otec výživné nezaplatil, ani sčasti. V januári 2018 dostala výživné na obidve deti cca 7, 60 EUR.

Lara nastúpila v 9/2018 do 4. triedy základnej školy a Leo do 1. triedy základnej školy.

U Lary nedošlo k podstatným zmenám od posledného určenia výživného. U Lea došlo k takej zmene, že nastúpil do prvej triedy základnej školy. Predtým navštevoval škôlku. V súvislosti s nástupom do prvej triedy došlo k zvýšeniu výdavkov priemerne mesačne o 50 EUR mesačne. V septembri 2018 mala výdavky s Leom cca 400 EUR. Boli to predovšetkým nákup školských pomôcok, školskej tašky, oblečenie, krúžky. K iným zmenám u detí nedošlo.

K návrhu na zákaz styku otca s maloletými deťmi poukázala na skutočnosti uvedené v písomnom návrhu. V minulom roku sa otec stretol s deťmi asi dva krát. Bolo to v Rajci. Deti ho poriadne nepoznali. Pri tomto stretnutí bola vždy aj ona. Najdlhšie stretnutie minulý rok trvalo asi 45 minút. Tento rok sa s deťmi otec nestretol. Deti nemajú k otcovi žiadny vzťah. Nevolajú ho otec, volajú ho Roman. Hovoria, že otca nemajú. Pokiaľ je otec pod vplyvom alkoholu, tak podľa jej názoru nie je v záujme detí, aby sa stretávali s otcom. Pokiaľ ju otec detí presvedčí, že sa dokáže zmeniť a vie normálne fungovať, nie je problém, aby sa s deťmi stretával. Nie je dobrý vzor pre deti. Bol vo väzbe.

Deti sa s otcom nechcú stretávať, pretože povedali, že ju na stretnutí bude otec urážať. Otec fyzicky deti neohrozoval, ale hovoril im, že ich zoberie od matky. Deti plakávali. Nechceli ísť na stretnutie. Potom, keď boli všetci štyria spolu, po dvoch minútach sa deti upokojili, potom už neplakali. Potom ju začal otec urážať aj pred deťmi, následne ju deti ťahali, aby išli domov. Deti sa otca boja, lebo na ňu pred nimi útočí. Psychické problémy nemajú z tejto situácie. Otec stále požíva alkohol. Je už druhý krát vo väzbe. Nepovažuje to za normálne. Keď niečo deťom sľúbi, nedodrží to. Nevie, ani kde otec býva.

Na otázku sudcu, ako môže otec nadviazať styk s deťmi, pokiaľ bude styk zakázaný, matka uviedla, že stačí, že sa jej prestane vyhrážať a urážať ju a bude platiť výživné. Vzťah s deťmi si za 7 rokov už mohol vybudovať.

13. Kolízna opatrovníčka na pojednávaní navrhla návrh otca na zníženie výživného zamietnuť a upraviť, prípadne zmeniť úpravu styku otca s maloletými deťmi. Poukázala na správu z rozhovoru s deťmi, z ktorej vyplýva, že deti sa otca boja práve preto, lebo počas stretnutia s nimi útočia na matku detí.

14. Súd na pojednávaní vykonal aj nasledovné listinné dôkazy:

Súd sa dôsledne oboznámil s obsahom spisu Okresného súdu Žilina sp. zn. 21P 281/2014, ako aj s rozsudkom Okresného súdu Žilina zo dňa 29. 10. 2015, sp. zn. 21P/281/2014, uznesením Krajského súdu v Žiline zo dňa 27. 9. 2016, sp. zn. 11CoP/36/2016, uznesením Krajského súdu v Žiline zo dňa 27. 9. 2016, sp. zn. 11CoP/37/2016 a rozsudkom Okresného súdu Žilina zo dňa 18. 5. 2018, sp. zn. 21P 281/2014.

Z uvedených rozhodnutí vyplývajú nasledovné podstatné skutočnosti:

- súd manželstvo účastníkov konania rozviedol,
- súd zveril maloleté deti do osobnej starostlivosti matky, upravil styk otca s maloletými deťmi, a to každý nepárny piatok od 16.00 hod. do 18.00 hod. a každú párnú sobotu od 10.00 hod. do 18. 00 hod. a prvý sviatok vianočný od 15.00 hod. do 18.00 hod.,
- otec bol zaviazaný prispievať na výživu maloletej Lary na sumu 130 EUR a maloletého F. na sumu 100 EUR mesačne,
- otec maloletých detí bol od 12. 11. 2014 do 3. 2. 2016 evidovaný ako uchádzač o zamestnanie, od 23. 12. 2014 do 4. 12. 2015 bol práceneschopný, od 5. 11. 2015 do 31. 10. 2017 mal pozastavenú živnosť,
- príjem otca bol v rozhodnom období ustálený na sumu od 92 až 324,08 EUR,
- otec detí žil u svojich rodičov, ktorým prispieval sumou 70 EUR mesačne,
- v rozhodnej dobe mal výnos z predaja bytu a bol držiteľom nákladného dodávkového vozidla zn. VOLVO,
- príjem matky bol ustálený v rozhodnom období na sumu cca 786,65 EUR,
- maloletá Lara navštevovala 2. ročník základnej školy
- maloletý Leo navštevoval škôlku,
- súd druhej inštancie dospel k záveru, že je potrebné upraviť styk otca s deťmi a umožniť otcovi ako aj deťom, aby mali možnosť stretávať sa, obnoviť citové väzby a tieto naďalej prehľbovať, matka neuviedla žiadnu skutočnosť, ktorá by spochybňovala právo otca na styk s deťmi, vzťah otca s deťmi nebol narušený.

Z listinných dôkazov, ktoré boli zabezpečené v konaní o návrhu otca na zníženie výživného pre maloleté dieťa a návrhu matky na zákaz styku otca s maloletými deťmi, vyplývajú nasledovné skutočnosti:

Matka maloletých detí je zamestnaná ako učiteľka na Základnej škole v Rajci, od roku 2013. Od februára 2017 do februára 2018 bol príjem matky priemerne 862, 21 EUR mesačne netto, od mája 2017 do júna 2018 bol jej čistý mesačný príjem priemerne 908, 58 EUR

Otec detí bol zamestnaný na základe dohody o pracovnej činnosti v období od 2. 1. 2017 do 31. 3. 2017, od 3. 4. 2017 do 12. 6. 2017 bol zamestnancom obchodnej spoločnosti MK CAR, s.r.o. so sídlom v Bitarovej, od 12. 6. 2017 do 30. 6. 2017 bol zamestnaný na základe dohody o pracovnej činnosti, od 1. 7. 2017 do 31. 10. 2017 ako zamestnanec a od 2. 11. 2017 do 6. 11. 2017 pracoval na základe dohody o pracovnej činnosti. Pracovný pomer ukončil u zamestnávateľa MK Slovakia, s.r.o. formou dohody dňa 31. 3. 2017.

Čistá priemerná mzda otca v obchodnej spoločnosti MK CAR, s.r.o. bola za obdobie od januára 2017 do decembra 2017 46, 45 EUR a u zamestnávateľa MK Slovakia, s.r.o. za rovnaké obdobie 27, 71 EUR. Vo firme PREWAS, s.r.o. mal príjem od júla 2017 do októbra 2017 od 129, 45 EUR do 219, 05 EUR a v novembri 2017 vo výške 10, 40 EUR netto. Tento pracovný pomer ukončil otec dohodou zo dňa 20. 10. 2017.

Otec má pozastavené živnostenské oprávnenie od 8. 11. 2017 do 7. 11. 2020.

V rozhodnom období otec ani matky nepoberali dávky zo sociálnej poisťovne.

Otec bol zaradený do evidencie ako uchádzač o zamestnanie dňa 20. 5. 2018.

Z trestného spisu Okresného súdu Žilina sp. zn. 29 T 22/2018 súd zistil, že otec bol od 19. 11. 2017 do 30. 3. 2018 vo výkone väzby pre úmyselný trestný čin (dvojnásobný prečin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 2 Tr. zák.) a následne nastúpil do výkonu trestu odňatia slobody (po započítaní väzby do výkonu trestu odňatia slobody vo výmere 6 mesiacov) do 19. 5. 2017.

V tomto trestnom konaní bol vypracovaný aj znalecký posudok zo dňa 6. 2. 2018 o duševnom stave otca (ktorý bol vykonaný ako listinný dôkaz) a z ktorého okrem iného súd zistil:

- prísun alkoholu je na úrovni škodlivého užívania,
- následkom prísunu alkoholických nápojov nedošlo k celkovej zmene či narušeniu jeho osobnosti, nedošlo k celkovej zmene jeho osobnosti, znalkyňa neodporučila ochranné liečenie
- otec je aktívny fajčiar,
- negatívne javy ako nepredvídateľnosť, nekontrolovateľnosť, výbušnosť ale aj agresivita môžu byť spúšťané ako aj udržiavané konzumáciou alkoholických nápojov,
- nejedná sa o primárneho agresora, agresivita ako taká je spúšťaná sekundárne, v nadväznosti na odbrzdzenie racionálneho (rozumového) brzdného systému vplyvom alkoholu,
- jeho pobyt na slobode nie je pre spoločnosť nebezpečný za predpokladu, že nebude pokračovať v požívaní alkoholických nápojov.

Z trestného spisu Okresného súdu Žilina sp. zn. 3T 67/2017 súd zistil, že otec bol uznaný za vinného pre trestný čin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1 Tr. zák. (v úmyselnej forme), a to za obdobie od 1. 3. 2015 do 21. 6. 2017, za čo mu bol uložený nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 8 mesiacov, ktorého výkon mu bol podmiennečne odložený a bola mu určená skúšobná doba vo výmere 2 roky. Súd rozhodol, že sa otec v skúšobnej dobe neosvedčil a že trest odňatia slobody vo výmere 8 mesiacov vykoná. Do výkonu tohto trestu nastúpil dňa 1. 10. 2018.

Zo spisu Okresného súdu Žilina sp. zn. 30Em/3/2017 súd zistil, že otec podal návrh na výkon rozhodnutia súdu, týkajúci sa jeho styku s maloletými deťmi.

15. Podľa § 28 ods. 2 Zákona o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov č. 36/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov (ďalej len Zákon o rodine), rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujem mal. dieťaťa.

Podľa ustanovenia § 25 ods. 3 Zákona o rodine, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd obmedzí styk maloletého dieťaťa s rodičom alebo zakáže styk maloletého dieťaťa s rodičom, ak nie je možné zabezpečiť záujem maloletého dieťaťa obmedzením styku maloletého dieťaťa s rodičom.

Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 75 odsek 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Podľa § 76 ods. 1 Zákona o rodine, výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

Podľa § 77 ods. 1 Zákona o rodine, právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre mal. dieťa možno priznať najdlhšie na dobu 3 rokov späťne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len CMP), na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 2 ods. 2 CMP, na účely tohto zákona sa pojmy žaloba, strana a spor vykladajú ako návrh na začatie konania, účastník konania (ďalej len "účastník") a konanie podľa tohto zákona, ak z povahy veci nevyplýva inak.

Podľa § 395 ods. 1 CMP, ak § 396 neustanovuje inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

Podľa § 185 ods. 1 Civilného sporového poriadku - zákon č. 160/2015 Z. z. (ďalej len CSP), súd rozhodne, ktoré z navrhnutých dôkazov vykoná.

Podľa § 185 ods. 1 CSP, súd môže aj bez návrhu vykonať dôkaz, ktorý vyplýva z verejných registrov a zoznamov, ak tieto registre alebo zoznamy nasvedčujú, že skutkové tvrdenia strán sú v rozpore so skutočnosťou; iné dôkazy bez návrhu nevykoná, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 185 ods. 3 CSP, súd aj bez návrhu môže vykonať dôkazy na zistenie, či sú splnené procesné podmienky, či navrhované rozhodnutie bude vykonateľné, a na zistenie cudzieho práva.

Podľa § 187 ods. 1 CSP, za dôkaz môže slúžiť všetko, čo môže prispieť k náležitému objasneniu veci a čo sa získalo zákonným spôsobom z dôkazných prostriedkov.

Podľa § 187 ods. 1 CSP, dôkazným prostriedkom je najmä výsluch strany, výsluch svedka, listina, odborné vyjadrenie, znalecké dokazovanie a obhliadka. Ak nie je spôsob vykonania dôkazu predpísaný, určí ho súd.

Podľa § 191 ods. 1 CSP, dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo.

Podľa § 191 ods. 2 CSP, vierohodnosť každého vykonaného dôkazu môže byť spochybnená, ak zákon neustanovuje inak.

Podľa § 35 CMP je súd povinný zistiť skutočný stav veci.

Podľa § 36 CMP je súd povinný vykonať aj iné dôkazy, ako navrhli účastníci konania, ak je to potrebné na zistenie skutočného stavu veci.

Podľa § 37 CMP, súd si môže osvojiť zhodné skutkové tvrdenia účastníkov, ak nemá pochybnosti o ich pravdivosti, len ak nie sú v rozpore s vykonaním dokazovaním.

16. Súd vykonal dokazovanie na pojednávaní výsluchom otca, matky, kolíznej opatrovníčky a oboznámením obsahu listinných dôkazov.

17. Súd nebol oprávnený skúmať výšku pôvodne určeného výživného v roku 2017, pretože by išlo o neprípustnú reparáciu právoplatného rozhodnutia. V rámci dokazovania najskôr skúmal, či došlo k zmene pomerov na strane všetkých účastníkov konania, t.j. otca, matky a maloletých detí, a to od predchádzajúcej úpravy výživného do času rozhodovania o návrhu otca na zníženie výživného, teda či je vôbec oprávnený vec výšky výživného opätovne prejednať. Rovnako zisťoval prípadnú zmenu pomerov vo vzťahu styku otca s maloletými deťmi.

18. Zmena pomerov (ako hmotnoprávny základ pre nové rozhodnutie o výške výživného) nemusí byť podstatná. Na druhej strane, musí byť tak závažná (kvalifikovaná), aby bolo možné konštatovať, že pôvodné rozhodnutie pri takto zmenených pomeroch neobstojí. Je potrebné prihliadnuť na rozsah, časové trvanie ale aj všetky ostatné okolnosti, ktoré sa závažnejším spôsobom prejavia v pomeroch účastníkov, v porovnaní s ich pomermi v čase skoršieho rozhodnutia.

19. Pri posudzovaní zmeny pomerov súd prihliadol aj na vývoj životných nákladov (objektívna okolnosť) od určenia výšky výživného skorším rozhodnutím, spolu s inými dôvodmi (subjektívnymi okolnosťami na strane účastníkov konania).

20. Na strane otca došlo (oproti obdobiu, keď bola naposledy určené výživné pre maloleté deti) k nasledovným zmenám pomerov:

Otec mal v čase predchádzajúceho rozhodovania o výške výživného príjem cca maximálne 230 EUR a to až do októbra 2017. V novembri 2017 bol vzatý do väzby a z výkonu trestu odňatia slobody bol prepustený v máji 2017. Následne nastúpil do výkonu trestu 1. 10. 2018, v obidvoch prípadoch pre úmyselné trestné činy. Iné podstatné zmeny u otca neboli preukázané.

21. Na strane matky došlo (oproti obdobiu, keď bolo naposledy určené výživné pre maloleté deti) došlo k nárastu čistého príjmu o cca 100 až 150 EUR.

22. Nepochybne došlo k zmene aj na strane oprávnených detí v tom smere, že došlo predovšetkým k nárastu odôvodnených výdavkov. Z zvýšenia výdavkov došlo predovšetkým u maloletého Lea, a to nástupom do 1. ročníka základnej školy. Matka podrobne popísala zvýšené výdavky, ktoré súd považuje za dôvodné.

23. Súd pri rozhodovaní o návrhoch rodičov bral v prvom rade do úvahy najlepší záujem maloletých detí. Zníženie výživného nikdy nie je v záujme dieťaťa a malo by byť celkom výnimočným rozhodnutím, ak sa pomery zmenia tak radikálne, že nemožno spravodlivo požadovať od povinného rodiča plnenie vyživovacej povinnosti v určenom rozsahu. Potreby vyvíjajúceho sa dieťaťa totiž prirodzene a neustále rastú. Rastú aj životné náklady. Je prvoradou povinnosťou povinného rodiča, aby zabezpečil potreby dieťaťa v potrebnom rozsahu. Rovnako zákaz styku detí s otcom je vždy výnimočným opatrením a musí byť v najlepšom záujme práve maloletých detí.

Matka sa samozrejme o deti osobne stará, zabezpečuje im bývanie a iné potreby (naturálna forma plnenia výživného). Otec matke s výchovou detí nepomáha, deťom neposkytuje ani naturálne plnenia.

Nebolo preukázané, že by sa otcovi ospravedliteľne znížili príjmy. Naopak, otcove výdavky nezodpovedajú jeho deklaroványm príjmom a tento rozpor na pojednávaní uspokojivo nevysvetlil. Preto súd vychádzal z domnienky, že jeho príjem je podstatne vyšší, ako uviedol, čo dosvedčujú aj jeho výdavky na alkohol a cigarety, ale aj pohonné hmoty. Aj v čase predchádzajúceho rozhodovania o výživnom súd vychádzal z jeho príjmu cca maximálne 230 EUR mesačne. Skutočnosť, že otec nemal počas výkonu väzby a následne výkonu trestu odňatia slobody príjem a následne nemá príjem, pretože je opäť vo výkone trestu, nemôže postihovať jeho maloleté deti. Ide o prípad, kedy sa otec vzdal príjmu tým, že spáchal úmyselnú trestnú činnosť. V tejto súvislosti súd poukazuje na ustanovenie § 75 odsek 1 Zákona o rodine, podľa ktorého na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku.

Otec v rozhodnom období pracoval u viacerých zamestnávateľov, pričom podstatná je aj skutočnosť, že rozviazal pracovný pomer alebo pracovnoprávny vzťah na základe dohody o pracovnej činnosti, vždy dohodou, bez dôležitého dôvodu. Napokon, sám otec vo výpovedi uviedol, že: „Je na ňom, aby si peniaze zabezpečil, bude si ich vedieť zabezpečiť, bude sa snažiť, pokiaľ si matka bude plniť svoje povinnosti, čo sa týka styku s deťmi.“ V tejto súvislosti súd poukazuje na to, že otec nemôže spájať plnenie vyživovacej povinnosti s aktuálne realizovaný/nerealizovaným stykom s deťmi.

Otec je v produktívnom veku, má vzdelanie aj prax a nebolo preukázané, že by mal zníženú pracovnú schopnosť. Príčasto strieda zamestnávateľov, čo nesvedčí o jeho poctivom prístupe k práci. Pri hľadaní vhodného zamestnania musí byť aktívnejší a predovšetkým sa musí vyvarovať páchaniu najmä úmyselnej trestnej činnosti.

24. Súd na základe vykonaného dokazovania konštatuje, že síce došlo k zmene pomerov najmä na strane maloletého Lea (zvýšeniu odôvodnených výdavkov) a taktiež aj k zvýšeniu životných nákladov. U otca nebola preukázaná taká výrazná zmena pomerov, ktorá odôvodnila zníženie výživného. Naopak, nie je vylúčené zvýšenie výšky výživného otca v budúcnosti. Je v schopnostiach a možnostiach otca platiť doteraz určené výživné. Preto súd jeho návrh na zníženie výživného zamietol.

Povinnosťou každého rodiča je povinnosť korigovať svoje výdavky tak, aby predovšetkým mohol plniť vyživovaciu povinnosť, vyplývajúcu mu zo zákona (uznesenie Krajského súdu Žilina, sp. zn. 9 CoP 71/2008).

25. K návrhu matky na zákaz styku otca s deťmi súd uvádza, že neboli preukázané také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali takýto radikálny zásah do jeho rodičovských práv. Bol preukázaný aktívny a pomerne intenzívny rodičovský konflikt, ktorý je prenášaný na deti. Otec deťom neublízuje fyzicky, ani nemajú trvalé psychické následky zo styku s otcom. Otca sa boja, pretože útočí na matku. Sama matka uviedla, že na stretnutí s otcom sa deti upokojili po krátkom čase, avšak konflikt medzi rodičmi vzbudil u nich strach, a preto chceli stretnutie ukončiť. Na túto skutočnosť poukázala aj kolízna opatrovníčka. U otca síce bolo zistené nadmerné požívanie alkoholu, avšak zmeny osobnosti neboli zistené. Je možno prisvedčiť matke, že otec svojou protiprávnou činnosťou nedáva dobrý príklad rodičom, avšak tieto skutočnosti nemajú takú intenzitu a charakter, aby bránili otcovi v styku s deťmi.

26. Určenie spôsobu akým sa bude realizovať styk maloletého dieťaťa s rodičom súdom je vždy výsledkom posúdenia konkrétnych skutkových okolností každej prejednávanej veci (možností a schopností oboch rodičov zabezpečiť podmienky pre stretávanie sa s maloletým dieťaťom, potrieb, osobnosti, citových väzieb maloletého dieťaťa a mnohých ďalších aspektov) - uznesenie NS SR z 29. novembra 2017, sp. zn. 5Cdo/87/2017.

Obmedzenie prípadne úplný zákaz styku rodiča s maloletým dieťaťom prichádza do úvahy jedine v takých prípadoch, kedy súd zistí, že takéto opatrenie je v záujme dieťaťa nevyhnutné. Z uvedeného dôvodu je preto nevyhnuté klásť na prvé miesto práve najlepší záujem dieťaťa.

Z ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. ESLP vo veci Elsholz proti Nemecku) vyplýva, že aj keď záujmy detí a rodičov majú byť v rovnováhe, zvrchovaný záujem dieťaťa môže podľa okolností konkrétneho prípadu prevážiť nad záujmom rodiča, pričom posúdenie proporcionality zostáva na vnútroštátnych súdoch, ktoré sú v bezprostrednom kontakte so zúčastnenými stranami.

K danému problému sa vyjadril Ústavný súd ČR, a to v uznesení z 13. decembra 2006, sp. zn. III. ÚS 438/05, ktorého argumentačná sila môže byť využitá aj v podmienkach Slovenskej republiky:

„Z pozitívneho záväzku štátu na poli ústavnej garancie a ochrany rodičovstva a rodiny, resp. rodinného a súkromného života (čl. 32 Listiny základných práv a slobôd a čl. 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd) vyplýva, že súdy sú povinné zverenými procesnými prostriedkami vytvárať predpoklady pre narovnanie narušených vzťahov medzi rodičmi a deťmi, vrátane prostriedkov donútenia, ak môže takéto opatrenie viesť k sledovanému cieľu a ak je primerané. Bez ohľadu na to, kto rozvrat vzťahov medzi otcom a synom spôsobil a kto na ňom má väčšiu či menšiu vinu, je však iluzórne si predstavovať, že právo, resp. súd môže svojou autoritou rozkazovať ľudským citom.

Jediným kritériom pre vyslovenie zákazu styku rodiča s dieťaťom je aktuálna nevyhnutnosť takéhoto opatrenia a záujem dieťaťa, z ktorého táto nevyhnutnosť vyplýva. Rozhodnutie súdu o zákaze styku

nemožno chápať ako konečné odpratanie nepríjemného sporu. Intenzita zásahu do základného práva podľa čl. 32 ods. 4 Listiny a čl. 8 ods. 1 Dohovoru, akú predstavuje práve zákaz styku rodiča s dieťaťom, káže, aby súdy a štátne orgány nečakali pasívne, až dieťa dosiahne formálne plnoletosť a predmet konania odpadne, prípadne až sa samovoľne či inak zmenia pomery a jedna zo zúčastnených strán sa na súd znovu obráti s formálnym procesným návrhom na úpravu styku. Zákaz styku rodiča s dieťaťom autoritatívne vyslovený súdom, najmä ak nezneužil rodič svoju rodičovskú zodpovednosť, je opatrením časovo obmedzeným, aj keď zákon jeho účinnosť výslovne stanovením nejakej lehoty neobmedzuje. Orgány sociálnoprávnej ochrany a súdy, každý vo svojej pôsobnosti, preto musia aktívne skúmať, či dôvody tohto opatrenia trvajú, inými slovami, či sa toto opatrenie postupom času a zmenou okolností nestalo neprímeraným.

Z aplikačnej praxe vyplýva, že súdy styk rodiča s dieťaťom spravidla zakážu v tých prípadoch, ak dieťaťu hrozí v dôsledku tohto styku ujma na fyzickom zdraví alebo na psychickom zdraví dieťaťa alebo môže ísť aj o ujmu v inej než zdravotnej oblasti (morálna, osobnostná a pod.).

27. Podľa názoru súdu nebolo preukázané, že by v dôsledku styku otca s deťmi im hrozila ujma na fyzickom zdraví alebo na psychickom zdraví. Zmeniť svoje správanie musia predovšetkým rodičia (najmä otec) a riešiť svoje pretrvávajúce konflikty pred deťmi. Práve konflikt medzi rodičmi je jediný podstatný faktor, pre ktorý deti aktuálne otca odmietajú. Nebolo by preto v záujme maloletých detí zakázať ich stretávanie sa s otcom a ani ho obmedziť. Práve naopak, styk detí s otcom treba podporovať a prípadne ho aj rozšíriť, samozrejme, za súčasnej radikálnej zmeny správania sa rodičov. Sama matka vo výpovedi uviedla, že „... stačí, že sa jej prestane (otec detí) vyhrážať a urážať ju a bude platiť výživné.“ Súd nezistil, že vzťahy medzi otcom a deťmi sú takým spôsobom narušené, aby zakázal styk otca s nimi, alebo ho obmedzil. Práve naopak, tento vzťah treba podporovať a prehľbovať ho.

28. So zreteľom na uvedené skutočnosti preto súd návrhy otca aj matky v celom rozsahu zamietol.

29. O trovách konania súd rozhodol v súlade s ustanovením § 52 Civilného mimosporového poriadku, podľa ktorého, žiaden z účastníkov konania nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak. V konaní neboli zistené také okolnosti prípadu, kedy by priznanie trov konania bolo spravodlivé (§ 55 Civilného mimosporového poriadku). V predmetnom konaní súd zisťuje sám skutočný stav veci, preto nie je nevyhnutné, aby boli rodičia zastúpení právnym zástupcom. Preto súd rozhodol o trovách konania tak, že žiaden z účastníkov konania nemá nárok na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie, a to do 15 (pätnásť) dní odo dňa doručenia jeho písomného vyhotovenia na Okresný súd Žilina.

V odvolaní je potrebné:

- uviesť, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sa ním sleduje, spisová značka,
- označiť rozhodnutie, proti ktorému odvolanie smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané.

Odvolanie je potrebné predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde prvej inštancie a aby každý účastník dostal jeden rovnopis, ak je to potrebné.

Ak účastník nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jeho trovy.

Podľa § 365 ods. 1 CSP, odvolanie možno odôvodniť tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvej inštancie nevykonával navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 62 ods. 1 CMP, odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Podľa § 62 ods. 1 CMP, odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.